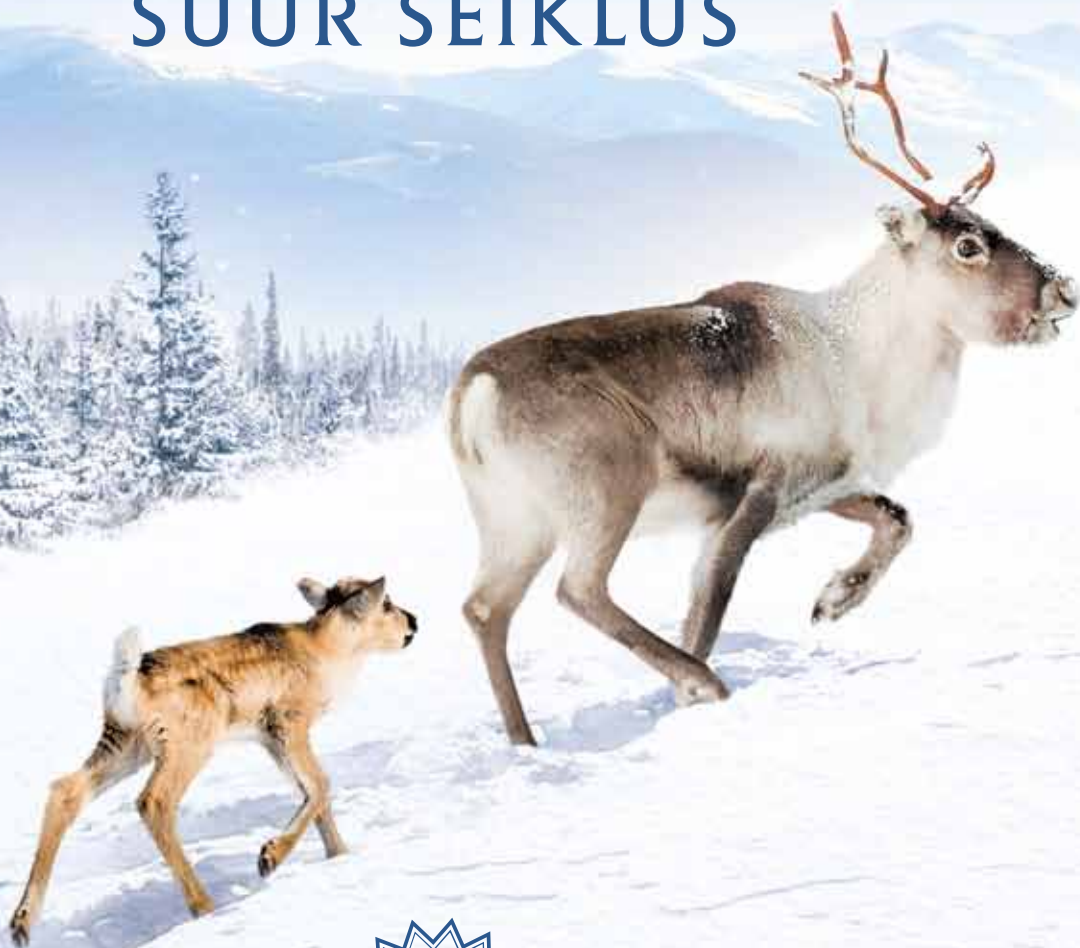

ÕPPEMATERJAL II KOOLIASTMELE

VÄIKESE
PÕHJAPÕDRA
AILO
SUUR SEIKLUS

REŽISSÖÖR **GUILLAUME MAIDATCHEVSKY**
FILMI PIKKUS **1h 26 min**

Filmist

„Väikese Põhjapõdra Ailo suur seiklus“ räägib loo metsiku noore põhjapõdra võitlusest ellujäämise nimel, et suureks kasvada ja oma karjaga rändele minna. Teekonnal peab habras põhjapõdravasikas ületama suuri katsumusi, et oma esimene eluaasta vastu pidada. Tema võimekus karmis tundras hakkama saada on tõeline muinasjutt, mis näitab suureks kasvamise rõõme ja valusid.

See on film, mille tegelasteks on tundra elanikud ja maastik. Peategelane Ailo on põhjapõder ehk poro. Porode sarved võivad kasvada kuni 1,5m kõrguseks ja nende üleolev hoiak ning paks kasukas teeb neist ühed Lapimaa uhkeimad loomad. Põhjapõtrade karjad on rännanud juba aastatuhandeid, et jõuda aladele, kus neid ootavad samblikud ja muu eluks vajalik. Oma rändel võib Ailo kohata palju erinevaid tundra elanikke nagu polaarrebasseid, lemminguid, oravaid, põtru, tuhkruid, ilveseid, kotkaid, ahme, huntidest ja karudest rääkimata.

Lapimaa on Euroopa piiriala, mis ühendab Norrat, Rootsit ja Soomet. See on paik, mille maastiku eripärad otsustavad, kes jääb ellu ja kes mitte. Karm koht, mis on üha suuremas ohus tänu inimtegevusele. Sealne elukeskkond, maastik ja loomade käitumine on konstantselt kliimasoojenemise poolt ohustatud. Kuidas suudavad sealsed elanikud kohaneda?

„Väikese põhjapõdra Ailo suur seiklus“ on Prantsusmaa-Soome-Norra koostöös tehtud film, mille režissööriks on prantslane Guillaume Maidatchevksy. Filmi levitab Eestis Estinilm.

Film sobib eriti hästi vaatamiseks I kuni III kooliastme lastele ning toetab erinevate üldpädevuste kinnistamist õppetöös ja eriti loodusainetes. Lisaks võiks film tekitada palju arutelukohti suuremaks kasvamise väljakutsete ja kliimamuutuste kohta. Materjalid on koostatud Soome filmiharidusorganisatsiooni Koulukino toel ja on mõeldud võimalusel kasutamiseks mitme tunni vältel.

ÕPPEMATERJAL II kooliastmele

Eesmärgid:	Õpilane väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult; avaldab ja põhjendab oma arvamust, teeb järeldusi; jutustab ja kirjutab pildiseeria või märksõnade abil; annab küsimustele toetudes arusaadavalt edasi filmi sisu; kirjeldab loodusobjekte; märkab muutusi looduses.
Seos riikliku õppekavaga:	<p>Elu mitmekesisus Maal - märkab looduse ilu ja erilisust, väärtustab bioloogilist mitmekesisust.</p> <p>Inimene - mõistab, et inimene on looduse osa ning tema elu sõltub loodusest; seostab inimese ja teiste organismide elundeid nende funktsioonidega; võrdleb inimest selgroogsete loomadega; teab, et paljude loomade ja inimese ehituses on sarnaseid jooni.</p> <p>Pinnamood ja pinnavormid - kirjeldab kaardi järgi (oma kodumaakonna ja Eesti) pinnamoodi, nimetades ning näidates pinnavorme kaardil.</p> <p>Mets - väärtustab metsa, selle elurikkust ning säästva metsanduse põhimõtteid; iseloomustab ja võrdleb peamisi metsatüüpe kasvutingimuste järgi; võrdleb metsatüüpide erinevates rinnetes kasvavaid taimi; selgitab, kuidas kaitsta elurikkust metsas.</p> <p>Loodus - ja keskkonnakaitse (Eestis) - väärtustab bioloogilist ja maastikulist mitmekesisust ning säästvat eluviisi; mõistab, et inimene on looduse osa ning inimeste elu sõltub loodusest, suhtub loodusesse säästvalt; selgitab looduskaitse vajalikkust, toob näiteid kaitsealade, kaitsealuste liikide ja üksikobjektide kohta; selgitab keskkonnakaitse vajalikkust; teab organismide kaitsmise vajadust ja erinevate liikide kaitsemeetmeid Eestis.</p> <p>Üldpädevused: suhtluspädevus – õpilane väljendab ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt.</p>
Vanuseaste:	II kooliaste

HÄÄLESTUS

Kestus	Ülesanne	Vahendid
10 min	<p>Kohalolekuharjutus sissejuhatuseks</p> <p>1) Kui õpilastel on mugav, siis sulgevad harjutuseks silmad või langetavad pilgu enda ette.</p> <p>2) Õpilased valivad mõttes välja:</p> <ul style="list-style-type: none"> · 5 asja/nähtust/elusolendit, mida filmis nägid; · 4 häält, mida kuulsid; · 3 asja/elusolendit, mida oleksid saanud/tahtnud Lapimaal olles katsuda; · 2 lõhna, mida nuusutada; · 1 asi, mida maitsta. <p>3) Õpilased jagavad oma kogemust ja valikuid paarides või väikestes rühmades.</p>	-
10 min	<p>Tundratähestik - paaristöö</p> <p>1) Õpilased kirjutavad paarides tühjale lehele tähestiku (ühete või kahte tulpa), jättes välja võõrtähed.</p> <p>2) Nelja minuti jooksul kirjutavad iga tähe juurde ühe märksõna, mis neil filmiga seostub (nt A – armastus jne)</p> <p>3) Kui aeg täis, loeb enim sõnu leidnud paar oma sõnad tähestikulises järjekorras ette.</p>	Paber, kirjutusvahend.

ÕPPIMINE

Kestus	Ülesanne	Vahendid
30 min	<p>Lapimaa looduse kirjeldamine ning selle kaitse.</p> <p>1) Õpilased joonistavad kogu klassiga kordamööda tahvli ees käies või rühmades suuremale paberile ühistööna pildi, kus on näha Lapimaa pinnamoodi ja loodust ning kirjutavad olulised märksõnad juurde.</p> <p>2) Õpilased kirjeldavad (ja võrdlevad rühmatööde puhul) Lapimaa loodust ja pinnamoodi.</p> <p>3) Õpilased arutavad õpetaja juhendamisel, mis ohustab Lapimaa loodust, mis joonistatud pildil võibolla varsti puudub. Õpetaja või keegi õpilastest kirjutab mõtted tahvlile nt mõistekaardina.</p>	Tahvel või A1 paber, markerid või joonistusvahendid.
20-30 min	<p>Kasvamine ja areng. Mõttele - aruta paaris - jaga.</p> <p>1) Kasutades taktikat “mõttele iseseisvalt (u 4 min) - leia paariline, kellega arutada (u 6-8 min) - jaga oma arvamust klassiga” võrdlevad õpilased inimest (ennast) ja põhjapõtra (Ailot) sündides. Mis on sarnasused ja erinevused esimestel elupäevadel, esimesel eluaastal? Vormistada nt tabeli või Venni diagrammina.</p> <p>2) Edasi arutlevad õpilased selle üle, mida pidi Ailo viie minutiga selgeks saama. Õpetaja või õpilane kirjutab klassist kuulnud märksõnad tahvlile. Järgnevad küsimused kirjutada tahvlile:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mida on õpilased sama ajaga selgeks õppinud/suudaksid õppida? • Millal Ailo iseseisvat elu elama hakkas? Millal Sina hakkad? • Millega juba praegu iseseisvalt hakkama saad? <p>Taaskord saab kasutada taktikat “mõttele - aruta paaris - jaga”.</p>	Paber, kirjutusvahend.
u 20 min	<p>Ajajoon</p> <p>1) Õpilased panevad filmis nähtu põhjal kirja Ailo elus toimunud sündmused ajajoonele. Lisaks täiendavad ajajoonet 3-5 asjaga, mis Ailoga edasi võiks juhtuda.</p> <p>2) Seejärel võrdlevad oma ajajooni paarides või väikestes rühmades ning jagavad mõtteid kogu klassiga.</p>	Paber, kirjutusvahend.
30-35 min	<p>Tundra loomad</p> <p>1) Koos õpetajaga pannakse tahvlile kirja kõik loomad, keda filmis nähti.</p> <p>2) Klassis moodustatakse kolmeliikmelised rühmad ning õpetaja annab igale grupile ühe looma. Õpilased otsivad nutitelefoni või entsüklopeedia abil infot looma välimuse, elupaiga, elutsükli, huvitavate faktide kohta ning koostavad selle põhjal vihikusse tabeli.</p> <p>3) Tulemuste põhjal teevad õpilased lühikese loodussaate antud looma kohta, kasutades nutiseadet, või mängitakse see klassi ees läbi.</p>	Vihik, nutiseade, kirjutusvahend.

KOKKUVÕTE

Kestus	Ülesanne	Vahendid
5-7 min	<p>Üks mõte</p> <p>1) Iga õpilane paneb märkmepaberile 6-8 sõnaga kirja ühe mõtte nähtud filmi kohta.</p> <p>2) Märkmepaberid kinnitatakse klassi seinale, õpetaja või näiteks viimane õpilane loeb mõtted ette.</p>	Märkmepaberid, kirjutusvahendid.
7-10 min	<p>Lumetorm</p> <p>1) Iga õpilane saab tükikese valget paberit, millele kirjutab ühe asja, mida film talle õpetas või mis kõige rohkem meelde jäi, ning voldib selle kokku.</p> <p>2) Õpetaja korjab paberilipikud kokku ning koondab õpilased enda ümber seisma.</p>	Paber, kirjutusvahend.

	3) Lugemise peale viskab õpetaja paberilipikud õhku ning iga õpilane peab ühe püüdma. Kui kõik on saanud, siis loeb iga õpilane püütud/leitud paberil oleva mõtte ette.	
--	---	--

ARUTELUKÜSIMUSI:

- 1 - Mida kasulikku/õpetlikku said filmist ja/või tänasest tunnist teada?
- 2 - Milline oli Sinu lemmik osa filmist?
- 3 - Nimeta kolm liiki, keda filmis näidati.
- 4 - Miks soovivad/ei soovita Ailo filmi sõbral vaadata?
- 5 - Millega võib tänases tunnis rahule jääda?
- 6 - Koosta küsimus, mis algab “Kuidas... ?”

Õppematerjali kasutusjuhend

Antud õppematerjalis on kolme sorti ülesandeid, mille seast saab teha õpetaja valikuid lähtuvalt oma ajaressursist.

- Häälestus – kuni 10 minutit, et häälestada õpilased teemale enne filmi või tundi, kus nähtud dokumentaali käsitletakse.
- Õppimine – pikemad individuaalsed või rühmatööd, kus õpilane saab minna teemaga rohkem süvitsi.
- Kokkuvõte – alla 10 minuti, et võtta teema kokku.

Õppematerjalid koostasid Karin Pohla ja Laura Komp.

Selleks, et tulevikus osata õpetajatele paremini materjale koostada, palume, et vastaksid lühikesele küsimustikule (võtab aega ligi 1 minut): <https://www.surveymonkey.com/r/YT3T72D>.

Aitäh!